ପାଠ -୪
ପଶୁ ଆଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର
କର୍ମରତ ପ୍ରାଣୀ:

ଅପୁ ବାଦାମ ଓ ମଟର ଖାଇଖାଇ ଏକ ବହି ପଢୁଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଅପୁର ନଜର ବହିର ଏକ ଛୋଟ ଲେଖାଉପରେ ପଡିଲା । ଯାହା ଛୋଟ ଛୋଟ ଭ୍ରମଣକାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଲେଖାହୋଇ ଥିଲା ।

ଦେଖ ସେମାନଙ୍କୁ, ସେମାନେ ସିଧା ସଳଖ ଗାତରୁ ବାହାରି ଆସୁଛନ୍ତି । ବାକ୍ସ ଉପରକୁ ଦେଖ ପୁଣି ପଛ କୁ ଦେଖ ସେମାନେ ନିଜ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବେଶୀ ବଡ ଖାଦ୍ୟର ବୋଝ ମୁଣ୍ଡେଇ ନେଇ ନିଜ ଘରେ ସଂଗ୍ରୁହିତ କରୁଛନ୍ତି । କିଛି ପିମ୍ପୁଡି ଜଲଦି ଜଲଦି ଭିତରକୁ ଯାଆନ୍ତି ଓ କିଛି ରହି ଯାଆନ୍ତି । କିଛି ରହିଯାଇ ନେଉଥିବା ବୋଝକୁ ଭଲଭାବେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଯାଆନ୍ତି । ତୁମେ ଦେଖିଲ କି ସେମାନେ ଖାଦ୍ୟ କୁ କିଭଳି ସଂଗ୍ରହ କଲେ ।

[redacted]

ତୁମେ ସେଠାରେ କେତେ ସମୟ ଅପେକ୍ଷ୍ୟା କଲ ? ପ୍ରଥମ କୀଟ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମିଠାରେ ବହୁତ ପିମ୍ପୁଡି ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସେ ପିମ୍ପୁଡିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର, ସେ କେଉଁଠୁ ଆସିଲା ? ଏଠାରେ ମିଠା ଖାଦ୍ୟଅଛି ବୋଲି ସେ କେମିତି ଜାଣିଲା ଚିନ୍ତା କର। ତୁମେ କ'ଣ ଭବୁଛ, ପିମ୍ପୁଡିମାନେ ଖାଦ୍ୟକୁ ଖାଇବେ ନା ନିଜ ସହ ନେଇକି ଯିବେ ? ଏହାକୁ କୁଆଡେ ନେଇକି ଯିବେ ? ଯଦି ତୁମେ କିଛି ଚିନି ପକେଇ ଥିବ,ତେବେ ଦେଖିବ ପିମ୍ପୁଡି ମାନେ ଚିନି କୁ ନେଇଯିବେ। କୁଆଡେ ନେଇକି ଯିବେ? କିନ୍ତୁ ଯଦି ତୁମେ ବାଦାମ କି ମକ୍କା ରଖିବତେବେ କ'ଣ ହେବ ? ପିମ୍ପୁଡି ଏତେବଡ ଦ୍ରବ୍ୟ କୁ କେମିତି ଟେକି ନବ।

b. ତମ ଘର ବାହାରେ ରୁଟି କିମ୍ବା ପାଉଂ ରୁଟିର କିଛି ଖଂଡ ନେଇ ରଖ ଏବଂ ଦେଖ, ଧ୍ୟ୍ୟାନ ଦିଅ କି କେଉଂ ଚାରିଗୋଡିଆ ପଶୁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷୀ ଏହାକୁ ନେବାକୁ ଆସିବେ ? କେଉଂ ପଶୁ ଶିଘ୍ର ଆସି ତୁମେ ଫିଂଗିଥିବା ଖାଦ୍ୟ କୁ ନେବ ?

୨. ଫୁଲ ଭ୍ରମଣକାରୀ

ତୁମ ଘର କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଖରେ ଥିବା ଫୁଲଗଛ ଗୁଡିକୁ ଦେଖ, କେଉଂ ଉଡୁଥିବା କିମ୍ବା ଛାତିରେ ଭରାଦେଇ ଚାଲୁଥିବା କୀଟ ଗଛ ପାଖକୁ ଆସିବ? କିଛି ପ୍ରଜାପତି ଆସିବାର ଦେଖିଲକି ? ଯେବେ ତମେ ପ୍ରଜାପତି ଦେଖିବ , ସେଠାରେ ବସିକି ଧ୍ୟ୍ୟାନଦେବ । ତାକୁ ଧରିବ ନାହିଂ । କ'ଣ ସେମାନେ ଦିନସାରା ସେହି ଫୁଲ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି ? ସେମାନେ କ'ଣ ସ୍ଥିରହୋଇ ବସିଛନ୍ତି ନା ଏ ଫୁଲରୁ ସେଫୁଲ କୁ ଉଡିବୁଲୁଛନ୍ତି ? ଦେଖ ଫୁଲରେ ବସିଲାପରେ ସେମାନେ କ'ଣ କରନ୍ତି ।

୩. ପକ୍ଷୀ

କୋଉଟା ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ପକ୍ଷୀ ଅଟେ , ଯାହାକୁକି ତୁମେ ନିତିଦିନ ତୁମ ଘର ଚାରିପଟେ ଦେଖ ? ଦିନରକେତେବେଳେ ତୁମେ ପକ୍ଷୀ ମାନଂକର ଶବ୍ଦ ଶୁଣ ?ବିଭିଂନ ପକ୍ଷୀର ଶବ୍ଦ ଶୁଣ । ପକ୍ଷୀ ମାନଂକର ଭଳି ଶବ୍ଦକରିବା ଶିଖ । ପକ୍ଷୀ ମାନଂକର ପର ସଂଗ୍ରହ କର। ପର ଦେଖି ଅନୁମାନ କର କୋଉ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି । ତୁମେ ବର୍ଷର ସବୁ ସମୟରେ କ'ଣଏକାପରି ପକ୍ଷୀ ଦେଖିବାକୁ ପାଅ ? ପ୍ରତି ଗ୍ରୀଷମ ଋତୁ, ବର୍ଷାଋତୁ ଏବଂ ଶୀତ ଋତୁ ରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ନୂଆ ପକ୍ଷୀ ମନଂକୁ ଧ୍ୟ୍ୟାନଦିଅ, କେଉଂ ପକ୍ଷୀମାନେ ସବୁବେଳେ ଦଳଗତ ଭାବେ ଥାଆନ୍ତି । କ'ଣ ପକ୍ଷୀ ମାନେ ଦିନର କିଛି ସମୟ ଦଳଗତ ଏକତ୍ର ହୁଅନ୍ତି ? ତେବେ କେତେବେଳେ?

ଚିନ୍ତା କର ! ଚିନ୍ତା କର !

ପକ୍ଷୀମାନେ ସର୍ବଦା ଅନେକ ଗଛକୁ ଯିବାକୁ ପସଂଦ କରନ୍ତି କି ? ତୁମେଏପରି କାହିଂକି ଭାବୁଛ?

[redacted]

ଆମେ ଆମ ଘରେ କିଛି ପଶୁ ପାଳନକରୁ କାରଣ ସେମାନେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି। ସେମାନେ ଆମକୁ କ୍ଷୀର ,ଅଂଡା ଓ ପଶମ ଦିଅନ୍ତି,ଆମ ଘର ଜଗନ୍ତି, ଆମ ଘରର ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନା ଖାଆନ୍ତି। ସେମାନଂକୁ ଗ୍ରୁହ ପାଳିତ ପଶୁ କୁହାଯାଏ।

ଅନ୍ୟ ପଶୁ ମାନଂକ ପରି ଗ୍ରୁହପାଳିତ ପଶୁ ମଧ୍ୟ଼ୟ ଖାଦ୍ୟ,ପାଣି ଓ ବାସଗ୍ରୁହ ଦରକାର କରନ୍ତି। ଦେହ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାକୁ ସେମାନଂକୁ ବ୍ୟାୟାମ କରିବାକୁ ହୁଏ । ଆମେ ସେମାନଂକୁ ଦରକାର କରୁ ଓ ସେମାନେ ବି ଆମକୁ ଦରକାର କରନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟ ପଶୁମାନେ ଆମକୁ ବହୁତ ପ୍ରକାରସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ବେଂଗ ଓ ପକ୍ଷୀ ମଶା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ମାନଂକୁ ଖାଇଥାଆନ୍ତି ; ଯାଫଳରେ ମୂଷା ଆମର ଫସଲ ନଷଟ କରିପାରେ ନାହିଁ।

ଏହି ଶବ୍ଦ ଗୁଡିକୁ ଜାଣିବା

ଗ୍ରୁହପାଳିତ ପଶୁ,   ତୋଳିବା,   ଢିଳା

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

ନାମ ଲେଖ ଓ ଚିତ୍ର କର

୧. ତୁମ ଘର ଚାରିପାଖରେ ରହୁଥିବା ପଶୁପକ୍ଷୀ
(କ) ଦୁଇ ଗୋଡିଆ ପଶୁ
(ଖ) ଚାରି ଗୋଡିଆ ପଶୁ
(ଗ) ଛଅ ଗୋଡିଆ ପଶୁ
(ଘ) ଆଠ ଗୋଡିଆ ପଶୁ
(ଙ) ବହୁ ଗୋଡ ଥିବା ପଶୁ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶନ୍ନ

୧. ମରୁଭୂମିରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏକ ଗ୍ରୁହପାଳିତ ପଶୁର ନାମ ।
୨. କାଉ, ଘରଚଟିଆ, ମୂଷା ଓ କୁକୁର ଆମ ଘର ଚାରିପାଖରେ କାଂହିକି ରୁହନ୍ତି ?
୩. ତିନୋଟିପଶୁର ନାମ ଲେଖ ଯିଏ-
(କ) ଆମକୁ କ୍ଷିର ଦିଏ
(ଖ) ଆମକୁ ଅଂଡା ଦିଏ
(ଗ) ଆମକୁ ପଶମ ଦିଏ
(ଘ) ଆମ ଭାରି ଜିନିସ କୁ ବୋଝେଇ ଟାଣିନିଏ
(ଙ) ଆମର ରକ୍ତ ଶୋଷେ
୪. ନିମ୍ନ ଲିଖିତପଶୁ ମାନଂକୁ ସାନରୁ ବଡ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।
ମୂଷା,ଗଧ, କୁକୁର, ହାତୀ, ମଶା, ଓଟ

କ'ଣ ସମାନ/ କ'ଣ ଅଲଗା

୧. ଦୁଇଟି ସମାନତା ଓ ଦୁଇଟି ଅସମାନତା ଲେଖ ।
(କ) କୁକୁର ଓ ଗାଈ
(ଖ) ପ୍ରଜାପତି ଓ ଅସରପା

(ଗ) କାଉ ଓ ଘରଚଟିଆ
୨. ଅଲଗା ପଶୁକୁ ଚିହ୍ନିତ କର-
(କ) କୁକୁର , ବିଲେଇ, ବାଘ, ଗାଈ
(ଖ) ମାଛି, ମଶା, ଛାରପୋକ, ମହୁମାଛି
ଦେଖ କୁହ ଓ ଲେଖ-
୧. ବିଭିନ୍ନ ପଶୁ ମାନଂକର ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ କୁହ । କିଛି ପଶୁ ବହୁତ ହିଂସର ଓ ଖୁବ ଶିଘ୍ର ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି ; ଆଉ କିଛି ଭୟାଳୁ, ଖାଦ୍ୟ ଦେଲେମଧ୍ୟ୍ୟ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି ନାହିଂ । କିଛି ପଶୁ ଦିନରେ କିଛି ପଶୁ ରାତିରେ ବୁଲନ୍ତି, କିଛି ଦଳରେ ତ କିଛି ଏକେଲା ବୁଲନ୍ତି ।

୨. ତୁମ ଚାରିପାଖରେ ରହୁଥିବା ଗୋଟିଏ ପଶୁ ବିଷୟ୍ରେଲେଖ ।

ଶବ୍ଦ ସହ ଖେଳ

୧. ଗୋଟିଏ ଜୀବକୁ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅଧିକ କାମ ସହ ଯୋଡ

ବେଙ୍ଗ	କୀଟପତଙ୍ଗ ଖାଏ
ମୂଷା	ରଥ ଟାଣେ
ବଳଦ	ରକ୍ତ ଶୋଷି ଥାଏ
ଜିଆ	ଡିଆଁ ମାରେ
ଡାଉଁଶ	ବିଳରେ ରହେ
ଚଟିଆ	
ଝିଣ୍ଟିକା	

ପଚାର ଓ ବାହାର କର

୧. ତୁମ ଘରେ ତୁମର କୌଣସି ପୋଷା ଅଛି କି ? ତୁମେ ତାହାର କିପରି ଯତ୍ନ ନିଅ ? ଯଦି ତୁମେ ଜାଣିନ ତା' ହେଲେ ବୟଷ୍କଙ୍କ ଠାରୁ ପଚାରି ବୁଝି ନିଅ ।
୨. ତୁମ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଘରେ ମାଛ ଖାଅ । ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ମାଛର ନାମ କ'ଣ ? ଏହି ମାଛ ଗୁଡ଼ିକ ମଧୁର ଜଳ (ହ୍ରଦ ଓ ନଦୀ) ରେ ବା ଲୁଣି ଜଳ (ସମୁଦ୍ର)ରେ ରହନ୍ତି ?

ଏହାର ହିସାବ କର

୧. ଗୋଟିଏ ଚଟିଆ ତାର ଛୁଆ ମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ନିମନ୍ତେ, ସେ ତା ବସାରୁ ବାହାରକୁ ଉଡ଼ିଯାଇ ପୁଣି କିଛି କୀଟପତଙ୍ଗ ଧରି ଫେରି ଆସେ ।ପ୍ରତି ଏକ ମାନିଟରେ ଏହା ଦୁଇଟି କୀଟପତଙ୍ଗ ଆଣେ । ତେବେ ୩୦ ମିନିଟରେ ଚଟିଆଟି କେତୋଟି କୀଟପତଙ୍ଗ ଆଣେ ?

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

- ଗୋଟିଏ ପେଚା ତାର ମୁଣ୍ଡକୁ ଏକ ବୃତ୍ତର ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ବୁଲାଇ ପାରେ ।
- ପିମ୍ପୁଡ଼ି ରାଜ ନାମକ **(Ant-lion)** ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର କୀଟ ଶୁଷ୍କ ବାଲି ମାଟିରେ ରହେ ।

ଏହି ମାଟି ଭିତରେ ଏକ କୋନ ସଦୃଶ୍ୟ ସ୍ଥାନ ତିଆରି କରେ ଏବଂ ଏହା ମାଟି ଭିତରେ ରହୁଥିବା କୀଟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ । ଯେବେ କୀଟ ଏହାର କୋନ ଭିତରେ ପଡେ, ତେବେ ସେ ତାକୁ ଯୋରରେ ଧରି ମାରି ଦିଏ । ଚିତ୍ରରେ ଦେଖ ସେ କେମିତି ତାର ଶୀକାର ଧରୁଛି ।

- କାଠହଣା ଚଢେଇର ଜିଭ ବହୁତ ଲମ୍ବା, ତା' ମୁହଁ ପାଇଁ ତାହା ଠିକ ନୁହଁ । ଏଣୁ କାଠହଣା ଚଢେଇଟି ତା ଜିଭକୁ ଭାଙ୍ଗି ତା ମୁଣ୍ଡରେ ବା ପାଟି ଭିତରେ ରଖେ ।